

Słowniczek terminów dla pacjenta

Ten słowniczek został opracowany w ramach kampanii *See Us: „Kobiety zajmują stanowisko w sprawie HIV”* i ma on na celu objaśnienie terminów specyficznych dla kobiet żyjących z HIV. Naszym celem jest zadbać o to, aby każda kobieta robiła wszystko, co może, żeby lepiej zrozumieć swoją chorobę i w rezultacie lepiej żyć z HIV.

Oto terminy, jakie możesz usłyszeć z ust swojego świadczeniodawcy opieki zdrowotnej lub czytając informacje na temat HIV.

Abstynencja Działanie polegające na podjęciu decyzji, aby czegoś nie robić lub czegoś nie mieć, np. jedzenia, alkoholu, współżycia.¹

Anonimowe badanie Proces identyfikowania informacji, takich jak imię i nazwisko osoby, które zostaną dołączone do jej wyników badań. Wyniki zostaną wprowadzone do jej dokumentacji medycznej i mogą być udostępnione jej świadczeniodawcom opieki zdrowotnej i firmie ubezpieczeniowej. Poza tymi okolicznościami, wyniki są chronione przez miejscowe prawo i nie można ich ujawniać bez zgody tej osoby.¹⁸

Bezobjawowy Brak objawów danej choroby/schorzenia.³

Bisfosfoniany Klasa leków stosowanych w celu wzmocnienia kości.⁴

Cholesterol Woskowata substancja wytwarzana głównie przez organizm i wykorzystywana do wytwarzania hormonów sterydowych. Jego wysoki poziom może być powiązany z miażdżycą tętnic.³

Choroba przenoszona drogą płciową Każda z wielu różnych chorób lub zakażeń, które mogą być przenoszone podczas bezpośredniego kontaktu seksualnego, włącznie z niektórymi (takimi jak kiła, rzeżączka, chłamydia i opryszczka narządów płciowych) przenoszonymi głównie drogą płciową, i innymi (takimi jak zapalenie wątroby typu B i AIDS) nabywanymi często drogą nie-płciową.¹⁶

Choroba zakaźna Choroba, która rozprzestrzenia się od jednej osoby do drugiej lub od zwierzęcia na człowieka. Rozprzestrzenianie często następuje przez wirusy lub bakterie znajdujące się w powietrzu, ale również przez krew lub inne płyny ciała. Do opisu choroby zakaźnej stosuje się także określenia „zakaźny” i „zaraźliwy”.⁶

Choroby współistniejące Równoczesna obecność jednej lub wielu chorób lub schorzeń u tej samej osoby.⁷

Cukrzyca Choroba charakteryzująca się podniesionym stężeniem cukru we krwi i w moczu z powodu problemów z wytwarzaniem lub aktywnością insuliny.³

Depresja Poważna choroba, która powoduje, że osoba ją dotknięta czuje się bardzo smutna, bezradna i niepotrzebna, i często nie jest w stanie prowadzić normalnego życia.¹

Diagnoza Opis przyczyn problemów zdrowotnych pacjenta.³

Dyskryminacja Nieuczciwe traktowanie osoby lub grupy osób, w sposób różniący się od traktowania innych ludzi lub grup ludzi.¹

Działania uboczne Wszelkie dodatkowe, niechciane działania spowodowane przez lek.³

Ekspozycja zawodowa Kontakt z potencjalnie szkodliwymi czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi podczas pracy. Na przykład pracownik służby zdrowia może być narażony na HIV lub inny czynnik zakaźny w wyniku rany spowodowanej ukłuciem igły.⁸

Epidemia Okoliczność, w której choroba rozprzestrzenia się bardzo szybko i dotyka dużej liczby osób.¹

Gruźlica Choroba powodowana przez bakterię *Mycobacterium tuberculosis*.³

Hormon Substancja chemiczna stymulująca lub hamująca aktywność komórek i tkanek.³

Hormonalna terapia zastępcza Leki rekompensujące spadek liczby lub brak naturalnych hormonów w organizmie kobiety, szczególnie w czasie menopauzy.⁴

Słowniczek terminów dla pacjenta

Ten słowniczek został opracowany w ramach kampanii *See Us: „Kobiety zajmują stanowisko w sprawie HIV”* i ma on na celu objaśnienie terminów specyficznych dla kobiet żyjących z HIV. Naszym celem jest zadbać o to, aby każda kobieta robiła wszystko, co może, żeby lepiej zrozumieć swoją chorobę i w rezultacie lepiej żyć z HIV.

Immunosupresja Zmniejszenie zdolności układu odpornościowego do zwalczania infekcji lub guzów nowotworowych.⁴

Komórka CD4+ Typ komórki w organizmie, która zwalcza zakażenia, takie jak HIV. HIV potrafi się wiązać z tego typu komórkami. Liczba komórek CD4 w przybliżeniu odzwierciedla siłę lub słabość układu odpornościowego broniącego się przed zakażeniem.³

Kwalifikacja Prawo osoby do otrzymywania świadczeń w oparciu o włączenie tej osoby do planu opieki zdrowotnej.¹⁴

Leki antyretrowirusowe Leki stosowane w leczeniu HIV, retrowirusa.³

Menopauza Czas w życiu kobiety, kiedy przestają u niej występować miesiączki. Menopauza pojawia się dlatego, że jajniki przestają wytwarzać hormony estrogen i progesteron. Kobieta, która przeszła menopauzę, nie może już zająć w ciąży.¹²

Obciążenie wirusowe Stężenie wirusa, takiego jak HIV, we krwi.¹⁴

Okres utajenia Etap choroby, w którym HIV istnieje lub się rozwija u danej osoby, nie powodując żadnych objawów lub tylko objawy łagodne.⁹

Oporność Opornym na leki szczepem wirusa HIV jest taki szczep, który jest mniej podatny na działanie jednego lub wielu leków na HIV.³

Orientacja seksualna Skłonność danej osoby w odniesieniu do zachowań heteroseksualnych, homoseksualnych i biseksualnych.¹

Osteoporoza Choroba kości. Występuje wtedy, gdy dana osoba traci zbyt dużo tkanki kostnej, wytwarza jej zbyt mało lub kiedy występują obydwa te zjawiska.⁴

Patogen Każdy mikroorganizm wywołujący chorobę. Występują cztery podstawowe rodzaje: bakterie, grzyby, pierwotniaki i wirusy.³

Planowanie rodziny Planowanie mające na celu określenie liczby dzieci i odstępu pomiędzy narodzinami kolejnych dzieci, poprzez stosowanie skutecznych metod kontroli urodzeń.¹

Poradnictwo Profesjonalne kierowanie osobą poprzez stosowanie metod psychologicznych, zwłaszcza podczas zbierania danych historycznych dotyczących jej przypadku, stosowanie różnorodnych technik wywiadu osobowego i badanie zainteresowań i zdolności tej osoby.¹

Prawa seksualne Realizacja zdrowia seksualnego zależy od stopnia, w jakim respektowane, chronione i realizowane są prawa człowieka. Prawa seksualne obejmują niektóre prawa człowieka, które zostały już uznane w międzynarodowych i regionalnych dokumentach dotyczących praw człowieka, innych porozumieniach oraz w prawach krajowych.¹⁵

Prezerwatywa (męska i żeńska) Produkt używany podczas stosunku płciowego (w tym waginalnego, analnego lub oralnego) do zapobiegania przenoszeniu zakażeń drogą płciową, takich jak HIV oraz możliwości zajścia w ciążę. Prezerwatywa dla mężczyzn jest wykonana z cienkiej gumy dokładnie dopasowanej do penisa w stanie wzwodu. Prezerwatywa dla kobiet ma postać kapturka poliuretanowego wprowadzanego do pochwy.⁸

Profilaktyka Przyjmowanie leków w celu zapobiegania chorobom.³

Przenoszenie Przekazywanie choroby z jednej osoby na drugą.⁴

Przenoszenie pionowe Przenoszenie (np. HIV) z matki na dziecko.³

Przestrzeganie zaleceń Przyjmowanie leków zgodnie z zaleceniem lekarza (np. o określonej porze dnia, z lub bez jedzenia, codziennie itp).³

Rak Nazwa stosowana w odniesieniu do chorób, w których nieprawidłowe komórki dzielą się w sposób niekontrolowany i mogą rozprzestrzeniać się na inne części ciała.⁵

Reakcja niepożądana Niepożądany skutek działania spowodowany przez podanie leku. Początek reakcji niepożądanej może być nagły lub może ona rozwijać się stopniowo w miarę upływu czasu.⁴

Replikacja Proces reprodukcji wirusów.³

Słowniczek terminów dla pacjenta

Ten słowniczek został opracowany w ramach kampanii *See Us: „Kobiety zajmują stanowisko w sprawie HIV”* i ma on na celu objaśnienie terminów specyficznych dla kobiet żyjących z HIV. Naszym celem jest zadbać o to, aby każda kobieta robiła wszystko, co może, żeby lepiej zrozumieć swoją chorobę i w rezultacie lepiej żyć z HIV.

Serokonwersja Wytwarzanie przeciwciał w odpowiedzi na antygeny.¹

Skuteczność Cecha opisująca, jak dobrze coś działa.³

Słabowitość Poczucie osłabienia.¹

Stygmat Postawy społeczne sugerujące, że występowanie u kogoś określonej choroby lub znalezienie się w szczególnej sytuacji jest czymś, czego należy się wstydzić. Stygmaty można kwestionować i im przeciwdziałać.³

Surowiczo-dodatni Pozytywny wynik testu na obecność przeciwciał we krwi.³

Surowiczo-ujemny Negatywny wynik testu na obecność przeciwciał we krwi.³

Terapia antyretrowirusowa Kombinacja leków przeciwdziałających HIV, retrowirusowi.⁴

Toksyczność Cecha, stan lub względny stopień bycia toksycznym lub trującym.¹

Ujawnienie Poinformowanie innej osoby lub osób o HIV-dodatnim statusie danej osoby.¹⁷

Układ odpornościowy Mechanizmy zwalczające infekcje i eliminujące komórki dysfunkcyjne w organizmie.³

Wiremia Oznaczenie ilości wirusów w próbce. Wiremia HIV wskazuje, do jakiego stopnia HIV reprodukuje się we krwi.³

Wirus brodawczaka ludzkiego (HPV) Grupa wirusów powodujących brodawki, które są odpowiedzialne za powstawanie raka szyjki macicy i niektórych nowotworów odbytu.³

Wirus nabytego ludzkiego niedoboru odporności (HIV) Wirus przenoszony przez krew. Choroba HIV jest spowodowana zakażeniem wirusem HIV-1 lub HIV-2, które są retrowirusami.⁴

Wirus zapalenia wątroby typu B Przenoszony przez krew wirus atakujący wątrobę. Najczęściej jest on przenoszony z matki na dziecko podczas narodzin lub z jednej osoby na drugą we wczesnym dzieciństwie. Może również być przenoszony drogą płciową i wskutek używania skażonych igieł.¹⁰

Wirus zapalenia wątroby typu C Przenoszony przez krew wirus powodujący zapalenie wątroby typu C. Najczęstszym sposobem zakażenia jest stosowanie niebezpiecznych praktyk wstrzykiwania, niedokładna sterylizacja sprzętu medycznego w niektórych placówkach opieki zdrowotnej oraz wykorzystywanie niekontrolowanej krwi i preparatów krwiopochodnych.¹¹

Wymaz Papa Próbka komórek z szyjki macicy, zwykle pozyskiwana w postaci wyskrobin z otworu, którą można zbadać pod mikroskopem w celu sprawdzenia ewentualnych nieprawidłowości.³

Wynik fałszywie dodatni Okoliczność, kiedy dana osoba nie jest chora, ale zostaje zdiagnozowana jako osoba mająca tę chorobę.³

Wynik fałszywie ujemny Okoliczność, kiedy dana osoba jest chora, ale zostaje zdiagnozowana jako osoba nie mająca tej choroby.³

Słowniczek terminów dla pacjenta

Ten słowniczek został opracowany w ramach kampanii *See Us: „Kobiety zajmują stanowisko w sprawie HIV”* i ma on na celu objaśnienie terminów specyficznych dla kobiet żyjących z HIV. Naszym celem jest zadbać o to, aby każda kobieta robiła wszystko, co może, żeby lepiej zrozumieć swoją chorobę i w rezultacie lepiej żyć z HIV.

Zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS)

Najbardziej zaawansowane stadium HIV. Rozwój AIDS u osoby zakażonej HIV może zająć od 10 do 15 lat. Właściwe stosowanie leków antyretrowirusowych może jeszcze bardziej spowolnić ten proces.²

Zakażenie drobnoustrojami oportunistycznymi

Specyficzne zakażenia powodujące choroby u kogoś z uszkodzonym układem odpornościowym.³

Zapalenie płuc Powszechnie występująca infekcja płuc spowodowana przez bakterie, wirusy lub grzyby.¹³

Źródła informacji

- 1 Merriam-Webster Dictionary Counseling, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie www.merriam-webster.com
- 2 World Health Organization, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie www.who.int/topics/hiv_aids/en/
- 3 NAM Aidsmap Glossary, Korzystano 6 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie www.aidsmap.com/glossary
- 4 Medicine.net, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie www.medterms.com
- 5 National Cancer Institute, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie www.cancer.gov
- 6 GlobalHealth.gov Communicable Diseases, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.globalhealth.gov/global-health-topics/communicable-diseases/>
- 7 Centers for Disease Control and Prevention Co-morbidities, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie http://www.cdc.gov/arthritis/data_statistics/comorbidities.htm
- 8 AIDSinfo Glossary, Korzystano 25 sierpnia 2014 r. <http://www.aidsinfo.nih.gov/>
- 9 Aids.gov, Korzystano 25 sierpnia 2014 r. <http://www.aids.gov/>
- 10 World Health Organization, Hepatitis B, Korzystano 13 października 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs204/en/update/reference/WHO>
- 11 World Health Organization, Hepatitis C, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs164/en/>
- 12 Women'sHealth.gov, Menopause, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie <http://womenshealth.gov/menopause/menopause-basics/index.html#>
- 13 American Lung Association, Korzystano 20 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.lung.org/lung-disease/pneumonia/>
- 14 The Free Medical Dictionary, Korzystano 21 sierpnia 2014 r. Dostępne na stronie <http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/>
- 15 World Health Organization, Defining Sexual Health, Korzystano 21 sierpnia 2014 r. http://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sh_definitions/en/
- 16 Merriam-Webster Dictionary, Sexually Transmitted Disease, Korzystano 13 października 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.merriam-webster.com/>
- 17 Ontario Ministry of Health and Long-Term Care, Korzystano 13 października 2014 r. Dostępne na stronie http://www.health.gov.on.ca/english/providers/pub/aids/reports/disclosure_hiv_positive_status_sexual_drug_injecti.pdf
- 18 Aids.gov, Korzystano 13 października 2014 r. Dostępne na stronie <http://www.aids.gov/hiv-aids-basics/prevention/hiv-testing/confidential-anonymous-testing/>

Stworzenie *SeeUs* było możliwe dzięki środkom zaoferowanym przez AbbVie.